

Львівський форум кримінальної юстиції – дискусійний майданчик для пошуку нових ідей

Протягом двох днів тривав IX Львівський форум кримінальної юстиції. Тема цьогорічного заходу – «Українська воєнна та повоєнна кримінальна юстиція».

Організаторами форуму вкотре виступили Львівський державний університет внутрішніх справ, Державне бюро розслідувань та Організація з безпеки та співробітництва у Європі.

Масштабна подія вже два роки поспіль є майданчиком для дискусій щодо питань функціонування кримінальної юстиції України в умовах воєнного стану.

Форум розпочався зі вступних слів спеціального представника Головування ОБСЄ, координатора проєктів в Україні, посла **Марселя Пешка**.

Він підкреслив, що захід має стати платформою для формування актуальних візій щодо розвитку й модифікації кримінальної юстиції України.

Наступним виступив керівник Львівського територіального управління Державного бюро розслідувань **Руслан Ляшко**.

«Тематика нашого заходу потребує великої уваги та ретельного аналізу. Форум вже багато років об'єднує найкращих фахівців правоохоронної галузі, державних органів й наукових установ

України. Він вкотре підкреслює важливість нашої співпраці з міжнародними партнерами. Адже лише спільні зусилля дозволять розвивати кримінальну юстицію у нашій державі на належному рівні», – відзначив Руслан Ляшко.

Ректор Львівського державного університету внутрішніх справ **Роман Благута** наголосив: «Нинішня відкрита дискусія актуалізує питання захисту критичної інфраструктури й удосконалення чинного кримінального законодавства України в умовах збройної агресії РФ відповідно до стандартів Європейського Союзу. Ці актуальні завдання сьо-

годні покладені на представників провідних наукових шкіл кримінального та кримінального процесуального права нашої держави. Дякуємо за ваші зусилля, ініціативність та стійку позицію!».

Привітав учасників також керівник Львівського форуму кримінальної юстиції, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України **Вячеслав Навроцький**.

«Останні декілька років наші наукові напрацювання пов'язані з повномасштабним вторгненням, із потребою зробити свій внесок у зміцнення України,

зокрема у правовому полі. На жаль, російсько-українська війна лише загострила кризу міжнародних відносин та міжнародного права. Тому будь-яке наше рішення має бути спрямоване на її подолання», – зауважив Вячеслав Навроцький.

Цьогоріч форум тривав протягом двох днів. До участі у дискусійних панелях доєдналися понад сімдесят науковців та практиків.

Під час першого дня форуму йшлося про критичну інфраструктуру України як об'єкт військової агресії.

Учасники дискусії приділили увагу розвитку поняття «критична інфраструктура».

Крім того, обговорили алгоритм правового оцінювання посягань на неї та особливості досудового розслідування таких посягань.

Протягом другого дня заходу учасники розглянули роль міжнародного кримінального права та національного кримінального права у питаннях війни та миру.

Обговорили й проблемні аспекти розслідування кримінальних правопорушень, підслідних ДБР, в умовах воєнного стану та розглянули питання перехідного правосуддя.

За матеріалами відділу зв'язків з громадськістю ЛьвДУВС, світлина Діани Паук

«Починай зміни з себе»: досвід студентів-першокурсників ЛьвДУВС, які перейшли на українську

Із початком повномасштабного вторгнення росії дедалі більше громадян України обирають спілкуватися українською мовою. Це вже не просто результат лагідної українізації з боку держави, а свідомий вибір людей не розмовляти мовою агресора.

Однак, після десятиліть насильницького зросійщення процес переходу з російської на українську мову для багатьох є досить складним. Хтось навіть відчуває сором за свої помилки чи недосконалу вимову.

Ми поспілкувалися зі студентами, які вже здійснили перехід на українську. Вони розповіли про свій досвід, труднощі, з якими довелося зіткнутися на цьому шляху, а також поділилися дієвими порадами для тих, хто лише планує перейти на солов'їну.

Ілона ЮЩЕНКО:

Моя розповідь буде про те, як я позбавилася суржику. Вирішила це зробити тоді, коли переїхала до Львова та вступила до ЛьвДУВС. Тут всі розмовляли українською і деякі слова із мого вжитку просто були незрозумілими для оточення. Наша мова дуже гарна та милозвучна, а суржик її засмічує. Крім того, в Україні єдиною державною мовою є українська, тож це ще більше стимулює вивчати її та говорити нею.

У мене вдома, на Житомирщині, всі розмовляють суржиком. Коли я намагалася говорити чистою українською, мої

однокурсники були вражені. Це трохи мене бентежило, але попри все я не переходила на іншу.

Якщо ви так само як і я вирішили позбутися суржику, то раджу вам насамперед читати більше книг, бо вони збагачують нашу мову. Не бійтеся осуду від інших і якомога більше говоріть. Вчити українську мову – це справді цікаво. Особливо, якщо ти точно знаєш, для чого.

Евеліна АГЕЙЧЕНКО:

Я родом із міста Северодонецьк Луганської області. Мені завжди подобалася юриспруденція, тому я й вступила до Інституту права ЛьвДУВС.

Перейти на українську вирішила, щойно переїхала до Львова у березні 2022-го року.

Звісно, на початковому етапі було дуже складно. Адже коли ти все життя розмовляєш однією мовою, то за день перейти на іншу – неможливо. Я рада, що впоралася із цим і зараз вільно можу розмовляти українською.

Тим, хто лише збирається здійснити такий перехід, раджу якомога більше спілкуватися із людьми, які вже розмовляють українською. Бо вивчати мову за книгами чи фільмами – це, безперечно, добре. Але жива мова сильно відрізняється від літературної, викладеної на папері.

Софія ГОРБАНЬ:

Я переїхала до Львова із міста Глухів, що на Сумщині. Воно розташоване за 15 кілометрів від кордону з росією, тому я зростала у майже повністю російськомовному середовищі.

Перейти на українську вирішила ще до переїзду. Це було складно, бо більшість мешканців мого рідного міста там розмовляють російською. Звісно, після початку повномасштабного вторгнення частина з них таки перейшла на українську.

Спершу я планувала вступати до університету у Сумах, куди мала переїхати зі своїм хлопцем. З моєї ініціативи ми з ним домовилися, що розмовлятимемо українською.

Але склалося так, що я вступила до Львова, бо просто закохалася у це місто. Тому мій перехід на українську став ще простішим, оскільки я постійно чула її довкола.

Спершу мені було дуже складно спілкуватися зі своїми одногрупниками, бо доводилося швидко перемикається з однієї мови на іншу. На початку я мислила російською, а в голові автоматично спрацьовував переклад. Тому були відчуття, ніби ти розмовляєш іноземною.

Але коли переїхала до Львова, то буквально вже за 2–3 дні мої подруги сказали мені, що я по справжньому защебетала. Бо почала дуже швидко говорити.

Згодом я спіймала себе на тому, що вже мислю українською. А в особливому захваті була тоді, коли почала бачити сновидіння солов'їною. Це була для мене справжня перемога.

Що я можу поради тим, хто лише планує перейти на державну мову? Контролюйте себе і починайте з думок. Бо якщо ти починаєш думати українською, то потім і говориш вільно.

Звісно, дуже сильно впливає оточення. Адже коли постійно чуєш одну мову, – набагато простіше нею розмовляти.

Але навіть якщо ви перебуваєте у російськомовному середовищі, не бійтеся і створюйте для себе сприятливі умови самостійно. У цьому вам можуть допомогти серіали, фільми та книги. Головне – не бійтеся почати зміни з себе!

Розмовляла Яна Гавришко

Ректор ЛьвДУВС обговорив перспективи співпраці з британськими колегами

Роман Благута поспілкувався із представниками Лідського університету Трініті та громадської організації «Об'єднання етичної підтримки». Під час зустрічі йшлося про обмін досвідом та напрацюваннями щодо підготовки поліцейських, навчання курсантів професійної англійської мови та участь здобувачів освіти й викладачів вишу у програмах академічної мобільності.

Керівник тренінгових програм для поліцейських університету Трініті Джонатан Джексон розповів,

що у цьому виші є декілька напрямів професійної підготовки правоохоронців. «Зараз тут проходять тренінги близько 15-ти тисяч офіцерів поліції. Вони вдосконалюють навички з досудового розслідування, протидії кіберзлочинності, забезпечення публічної безпеки та порядку. І, власне, у цих напрямках ми можемо співпрацювати із вашим університетом», – зазначив Джонатан Джексон.

До обговорення також доєдналася заступниця декана факультету соціальних і політичних наук цього британського вишу Еммі Лунд. «Ми не лише працюємо із місцевими правоохоронцями, але й активно розвиваємо співпрацю із різними міжнародними інституціями

та готові ділитися своїми знаннями та кращими практиками», – наголосила вона.

Під час зустрічі також йшлося про пілотний проект із вивчення професійної англійської мови для курсантів ЛьвДУВС. Нагадаємо, цю ініціативу впроваджують представники громадської організації «Об'єднання етичної підтримки» Девід Льюїс і Марк О'Донг'ю. У рамках проекту вони проводять воркшопи для майбутніх правоохоронців.

«Ми прагнемо розширити цей проект та залучити до нього правоохоронців з інших європейських країн і США», – розповів керівник ГО «Об'єднання етичної підтримки» Девід Льюїс.

Ректор ЛьвДУВС Роман Благута підкреслив, що університет готовий до розвитку партнерства з британськими колегами та подякував за успішну ініціативу, завдяки якій курсанти вишу вдосконалюють навички спілкування англійською мовою.

«Ми зацікавлені в обміні досвідом та вивченні моделі підготовки поліцейських у Великобританії», – наголосив Роман Благута.

Учасники зустрічі також обговорили перспективи впровадження програми академічної мобільності для молоді та науково-педагогічних працівників університету.

За матеріалами відділу зв'язків з громадськістю ЛьвДУВС, світлина Галини Лемішко

ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ УКРАЇНИ

Мовознавець, який ще 100 років тому заявляв, що ми не маємо спільного мовного коріння з росією.

«Мова – це форма нашого життя, життя культурного й національного, це форма нашого організування... Мова – це не тільки простий символ розуміння, бо вона витворюється в певній культурі, в певній традиції. В такому разі мова – це найясніший вираз нашої психіки, це найперша сторожа нашого психічного я. І поки живе мова – житиме й народ, як національність. Не стане мови – не стане й національності».

Так писав видатний мовознавець та митрополит Української автокефальної церкви Іван Огієнко, відомий ще як митрополит Іларіон.

Його ім'я протягом усіх років перебування України під владою росії було під суворою забороною. Довгий час він входив до переліку найнебезпечніших для комуністичного уряду осіб. Дослідник життєпису Огієнка Микола Тимошик вважає, що радянська влада так побоювалася

Іван Огієнко

науковця, бо той працював в уряді УНР, де був міністром народної освіти. А ще тому, що Іван Огієнко активно досліджував виникнення й етапи розвитку української літературної мови й доводив, що ми не маємо ніякого спільного лінгвістичного коріння з росією.

Аби ще більше відштовхнути людей від праць Огієнка, радянська пропаганда клішувала його брехливими й лякливими прізвиськами, як-от: «петлюрівський міністр», «варшавський утриманець Пилсудського», «запроданець-іуда в рясі митрополита». Добре ім'я мовознавця ми почали відновлювати вже за часів незалежності.

Ще у студентські роки Іван Огієнко для поліпшення вивчення української мови всіма категоріями населення активно почав створювати підручники, посібники й таблиці. Після закінчення навчання він отримав звання доцента. І. Огієнко був першим із викладачів Київського університету, хто почав навчати українською мовою. За це

його відсторонили від викладання та виключили з університету.

Митрополит Іларіон став першим, хто порушив питання томоса української церкви. Він звернувся до Царгорода від уряду УНР з проханням дати нашій церкві незалежність. Після листа він створив видавництво української автокефальної церкви, яке випустило у світ 49 книг.

Важлива заслуга Івана Огієнка також у тому, що він здійснив переклад Біблії українською мовою. Науковець присвятив цій справі 42 роки свого життя. Ми не могли молитися українською аж до появи в 1962-му році Біблії в перекладі Огієнка. Вона вийшла великим накладом у синій обкладинці з позолотою та містила 1560 сторінок. Це видання унікальне тим, що мовознавець опрацював оригінальні тексти старовірської та старогрецької мов, якими досконало володів.

Завдяки своїй діяльності Огієнко виховав ціле покоління молодих мовознавців, які продовжили його роботу та

зробили свій внесок у розвиток науки. Мабуть, найважливішою заслугою Івана Огієнка був його захист української мови та культури в тому складному історичному періоді. Він боровся за права українців на вивчення та використання своєї мови, допомагаючи зберегти національну ідентичність.

За матеріалами Миколи Тимошика, дослідника біографії Івана Огієнка

Що цікавого подивитися про українську мову

27-го жовтня ми відзначали День української писемності та мови. Це свято символізує важливість мови як чинника національного об'єднання та самосвідомості. Цьогоріч курсанти, студенти та працівники ЛьвДУВС знову долучилися до написання диктанту національної єдності.

З нагоди цього пам'ятного дня ми підготували для вас добірку цікавих ютуб-каналів та блогів про українську мову й літературу.

Чи варто соромитися діалектів і позбуватися суржику? Як знищували українську мову упродовж століть? Для чого перейменовувати вулиці та зносити пам'ятники російським поетам? Відповіді на всі ці та багато інших запитань ви зможете знайти завдяки поданим нижче ресурсам.

«Твоя підпільна гуманітарка»

Як можна здогадатися за назвою, це канал, присвячений різним гуманітарним темам. Його засновниками є відомі фахівці у сфері філології та перекладу – Остап Українець і Євген Лір. Вони створюють відеоконтент на різноманітні цікаві теми.

Зокрема досліджують походження популярних слів, фраз та виразів і навіть розглядають використання нецензурних слів в українській мові.

Окрім того, автори вивчають і доступно розповідають у своєму блозі про історію мови та письма.

Чому українська не є наймилозвучнішою у світі, звідки в нашій мові взялася лайка, чи треба зносити пам'ятник Пушкіну – це лише кілька цікавих тем, які порушують у своїх відео Остап Українець та Євген Лір. Як бонус тут ви можете також отримати корисні поради. Наприклад, як перейти на українську або в чому полягає різниця між словами «любити» та «кохати».

Youtube-канал Ідеї Олександрівни

Наступний ресурс, яким ми хочемо з вами поділитися, – це блог філологині Ідеї Олександрівни. Її канал про мову став справжньою сенсацією в українському Youtube. Як освічена філологиня в четвертому поколінні, Анна-Марія (а це її справжнє ім'я) доступно та у цікавій формі розповідає про особливості мови, дохристиянські традиції українців, міфологію та багато іншого.

Особливо радимо вам звернути увагу на серію відео, присвячених українським діалектам. Ми переконані, що ви дізнаєтеся там багато нового й побачите: немає нічого поганого у тому, щоб казати «калідор», «кохве» і «ходю».

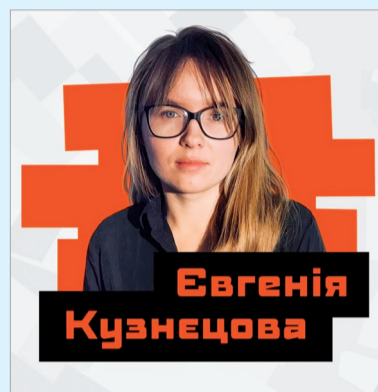
Кожне відео Ідеї Олександрівни – це витвір мистецтва, бо вона подає інформацію дотепно і просто. А особливої атмосфери додає ще одна учасниця команди – киця Мальва, яка навіть має свій власний фан-клуб.

Youtube-канал Євгенії Кузнецової

У попередньому номері газети ми радили вам книжку Євгенії Кузнецової – «Мова-меч: як говорила радянська імперія». Існує ще і Youtube-канал авторки, де вона розповідає про агресивну мовну політику СРСР щодо України та її вплив на сьогодення.

Серед тем, які порушує у своєму блозі Євгенія, – проблема правопису 2019-го року, мовознавчі суперечки, примусова трансформація української за часів радянського союзу та питання мови в контексті російсько-української війни. Вона коротко й доступно пояснює процеси, які впливали й продовжують впливати на наше сприйняття мови.

Євгенія Кузнецова

Блог Андрія Шимановського

Андрій активно популяризує українську мову в соціальних мережах завдяки коротким відеороликам. Блогер зазначає, що у цьому він бачить свою життєву місію і можливість допомогти країні. Адже до чистоти мови, за словами Андрія, варто ставитися як до «важливого внеску у незалежність України, в її культурну спадщину».

Можливо, вам доводилося зустрічати у соцмережах його коротенькі відео, де він доступно і з гумором пояснює, як правильно вимовляти фрази українською.

Своїм прикладом на «очищення» мови Андрій надихає понад сто тисяч підписників у сервісах TikTok та Instagram. А ще нещодавно він почав вести свій канал на Youtube та опублікував там відео про українських мовознавців, які зробили великий внесок у розвиток нашої мови.

«Соловей співає. Доки голос має»

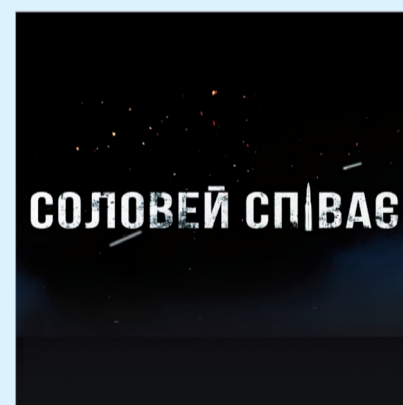
Це документальний фільм про важливість мови в житті суспільства.

Автори стрічки не обмежуються стандартним розглядом мовної ситуації через призму політичних конфліктів, вони аналізують глибокі причини та наслідки мовного конфлікту в Україні. Крім того, намагаються знайти відповіді на запитання: «Чому спілкуватися в Україні XXI століття українською мовою для багатьох громадян є нонсенсом, чому ці громадяни відчувають відторгнення та спротив?».

Для розуміння цього творці фільму досліджують історію та критично розглядають міфи щодо ролі та місця носіїв української мови.

Автори стрічки вперше в історії документальної журналістики проаналізували українське мовне питання через призму досвідів інших країн.

Одна з авторок стрічки, Леся Воронюк, наголошує: «Ми зняли цей фільм і для того, щоб ви, коли почуєте такі міфи десь серед знайомих, друзів, колег, не давали емоційну відповідь, не сварилися вкотре, а просто навели їм 5–6 фактів і переконали у тому, що мова має значення».

Яна Гавришко,
за матеріалами Читомо, Радіо Свобода та Кіно 24